

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ
TÜRKMER

2025 / Aralık Ayı Türk Dünyası Gündemi

 turkmer.sakarya.edu.tr

Türk Devletleri Teşkilatı - Azerbaycan - Kazakistan - Özbekistan -
Kırgızistan - KKTC - Macaristan - Türkmenistan

Azerbaycan Cumhuriyeti

Aralık Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Fidan-Bayramov Görüşmesi

Türkiye Dışışleri Bakanı Hakan Fidan 4 Aralık'ta, Azerbaycan Dışışleri Bakanı Ceyhun Bayramov ile bir araya geldi.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatının (AGİT) 32. Bakanlar Konseyi Toplantısı'na katılmak için Viyana'da bulunan ikilinin görüşmesi basına kapalı gerçekleşti.

Görüşmede genel jeopolitik çerçeve ele alındı.

Türk Dünyası'nda Sinema Alanında İş Birliği

Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığından yapılan açıklamaya göre, Azerbaycan'da düzenlenen “Bakü Sinema Breeze 2025” festivali kapsamında, 8-9 Aralık'ta Bakü Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilen Doğu Ülkeleri Film Marketi'nde Sinema Genel Müdürlüğü tarafından Türkiye standı kurularak, uluslararası iş birliklerine yönelik temaslar sağlandı.

Panelde, Türk Dünyası'nda, ortak yapım modellerinin geliştirilmesi ve kültürel iş birliğinin sinema aracılığıyla güçlendirilmesi konuları ele alındı.

Paşinyan'dan Karabağ Açıklaması

Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan, 11 Aralık'ta gerçekleştirdiği Almanya ziyareti sırasında bir basın toplantısı gerçekleştirdi. Konuşmasında, Ermenilerin Karabağ'a dönüşü meselesinin gündemden düşürülmesi gerektiğini vurgulayarak, “Karabağ konusunda halkımıza da geri dönüşün gerçekçi olmadığını söyledim. Geri dönüş gündemini sürdürürsek, bu Karabağ hareketini yeniden başlattığımız anlamına gelir.” dedi.

Paşinyan'dan Ermenistan'a Yönelik Ticaret Yasağının Kaldırması Nedeniyle Aliyev'e Teşekkür

Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan 22 Aralık'ta St. Petersburg ziyareti sırasında yaptığı açıklamada, Ermenistan'a yönelik ticaret yasağını kaldırma kararı dolayısıyla Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e teşekkür etti.

Paşinyan, Azerbaycan'ın bu adımını, “bölgede barış ve istikrarın tesis edilmesine yönelik elde edilen ilk önemli başarılarından biri” olarak değerlendirdi.

Türkiye ile Azerbaycan Arasında 12. Dönem KEK Protokolü İmzalandı

22 Aralık'ta Türkiye Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve Azerbaycan Başbakanı Ali Asadov, Bakü'deki Bakanlar Kurulu binasında baş başa ve heyetler arası görüşmelerde bulundu.

Görüşmelerin ardından, Yılmaz ve Asadov'un başkanlığında, Türkiye-Azerbaycan Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) 12. Dönem Toplantısı düzenlendi. Toplantının ardından Yılmaz ve Asadov, 12. Dönem KEK Protokolü ve bu kapsamdaki 110 Eylem Planını imzaladı.

Kazakistan Cumhuriyeti

Aralık Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Costa, Kazakistan'ı Avrupa'nın Enerji Güvencesi Olarak Vurguladı

Avrupa Birliği (AB) Konseyi Başkanı Ant3nio Costa 4 Aralık'ta resmi temaslarda bulunmak için ilk kez Kazakistan'ın başkenti Astana'ya geldi. Başkan Costa, AB'nin Kazakistan ile kapsamlı bir iş birliğine hazır olduğunu belirtti.

Aynı zamanda son 10 yılda AB'nin Kazakistan'ın en büyük ticaret ve yatırım ortağı haline geldiğini vurgulayan Costa, “Kazakistan, Avrupa'nın ekonomik güvenliğinin sağlanması da önemli rol oynuyor.” ifadelerine yer verdi.

Kazakistan ve İran Arasında 8 Anlaşma İmzalandı

İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan 11 Aralık'ta Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev ile başkent Astana'da bir araya geldi. Gerçekleştirilen görüşmede hukuki yardım, ulaştırma ve sağlık gibi alanlarda toplam 8 iş birliği anlaşması imzalandı.

Ayrıca iki lider karşılıklı ticaret hacminin 3 milyar dolara çıkması konusunda anlaştıklarını belirtti.

Kazakistan ile Japonya Arasında 3.7 Milyar Dolarlık Anlaşma İmzalandı

20 Aralık'ta Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev Japonya'nın başkenti Tokyo'da düzenlenen 1. Orta Asya-Japonya Zirvesi'ne katıldı. Yaptığı konuşmada zirveyi tarihi olarak nitelendiren Tokayev; Orta Asya ve Japonya'nın Avrupa'ya ticaret açısından önemli ulaşım ve lojistik imkanlar sunduğunu vurguladı.

Bu çerçevede, Hazar Denizi geçişli Trans Hazar Uluslararası Taşımacılık Koridorunun artan stratejik önemine dikkat çeken Tokayev, ziyaret kapsamında Japonya ile Kazakistan arasında toplam değeri 3,7 milyar dolar olan 60'tan fazla anlaşma imzalandığını açıkladı.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

Aralık Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Tufan Erhürman Rum Yönetimiyle Bir Araya Geldi

11 Aralık tarihinde KKTC Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY) Lideri Nikos Hristodulidis, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri'yle bir araya geldi. Görüşmede, Kıbrıs sorununun çözümüne yönelik temaslar ve güven artırıcı önlemler ele alındı.

Cumhurbaşkanı Erhürman, kapsamlı müzakerelere geçilebilmesi için önerilen müzakere çerçevesinin tüm unsurlarıyla kabul edilmesi gerektiğini belirterek, güven artırıcı adımların tek başına yeterli olmadığını ifade etti. Erhürman, sürecin nihai hedefinin siyasi eşitlik ilkesine dayalı kapsamlı bir çözüm olduğunu vurguladı.

Üstel'den "Kanlı Noel" Açıklamasına Tepki

KKTC Başbakanı Ünal Üstel, GKRY lideri Nikos Hristodulidis'in 21 Aralık 1963'te Kıbrıs Türklerine yönelik saldırıların başlangıcı olarak anılan "Kanlı Noel" olayını "Kıbrıs'ın modern tarihinde dönüm noktası" diye nitelendirmesine tepki gösterdi.

Üstel, bu tür tanımlamaların geçmişte yaşanan acıları görmezden geldiğini ve iki toplum arasında güven tesisini zorlaştırdığını belirtti. GKRY liderinin ifade ettiği yaklaşımlar, KKTC açısından kabul edilemez olarak değerlendirildi.

GKRY Türkiye'yi BM'ye Őikayet Etti

17 Aralık tarihinde yayınlanan habere göre GKRY, Temmuz–Ağustos 2025 döneminde Türkiye'nin hava ve deniz sahasında ihlaller gerçekleştirdiği iddiasıyla Türkiye'yi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne Őikayet etti. Konsey Başkanlığına iletilen mektupta, Türkiye'ye ait uçak ve insansız hava araçlarıyla gerçekleştirildiği ne sürülen çok sayıda ihlal yer aldı.

GKRY, söz konusu faaliyetlerin egemenlik haklarını ihlal ettiğini ve bölgesel güvenliği olumsuz etkilediğini savunurken, bu adımın Kıbrıs meselesine ilişkin diplomatik girişimlerin bir parçası olduğu değerlendiriliyor.

KKTC'den Rum Çiftçilerin Sınır İhlaline Sert Açıklama

KKTC Dışışleri Bakanlığı, 29 Aralık'ta Rum çiftçilerin sınırı aşarak KKTC topraklarına girdiklerini ve izinsiz tarım yapmaya çalıştıklarını duyurdu. Bakanlık açıklamasında, bu tür faaliyetlerin 1988 tarihli Birleşmiş Milletler Barış Gücü (BMBG) ile varılan mutabakatı açıkça ihlal ettiğini vurguladı.

Polis ve askeri personelin müdahalesine rağmen güvenliklerinin ciddi şekilde tehlikeye atıldığını belirtildi. KKTC yönetimi, olayı BM nezdinde sert şekilde protesto ettiğini açıkladı.

Kırgız Cumhuriyeti

Aralık Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Kırgızistan ve Pakistan Arasında 20 Yıl Sonra İlk Üst Düzey Resmi Temas

4 Aralık tarihinde, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, 20 yıl aradan sonra Pakistan'a gerçekleştirdiği ilk resmi ziyaret kapsamında Başbakan Şahbaz Şerif ile Islamabad'da bir araya geldi. Görüşmede; ticaret, yatırım, lojistik ve eğitim alanlarındaki iş birliği potansiyeli değerlendirilirken, özellikle Orta ve Güney Asya enerji entegrasyonu için kritik öneme sahip CASA-1000 projesinin stratejik değeri vurgulandı. Güvenlik başlığında terörizm ve aşırıcılıkla ortak mücadele kararlılığı yinelenirken, Cumhurbaşkanı Caparov; Başbakan Şerif'i 2026 yılında Bişkek'te düzenlenecek olan Şangay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) Zirvesi ile 6. Dünya Göçebe Oyunları'na onur konuğu olarak davet etti.

Görüşme sonunda, dağ ekosistemlerinin ve kar leoparlarının korunması gibi küresel çevre gündemlerinde iki ülkenin ortak tutum sergilemeye devam edeceği bildirildi.

Kırgızistan ve Azerbaycan Arasında Uzay Teknolojileri ve Uydu Hizmetleri Alanında Stratejik İş Birliği Girişimi

9 Aralık tarihinde, Kırgızistan Tarım Bakanı Bakıt Torobayev tarafından Azerbaycan Uzay Ajansı "Azercosmos" bünyesinde gerçekleştirilen resmi ziyaret kapsamında, iki ülke arasında uzay teknolojileri, uydu iletişimi ve dijital çözümler alanındaki iş birliği imkânları kapsamlı bir şekilde değerlendirildi.

Görüşmelerde Kırgızistan tarafı; tarımsal izleme, çevresel kontrol ve acil durum yönetimi gibi stratejik alanlarda Azerbaycan'ın uydu altyapısından yararlanma isteğini dile getirdi ve modern uydu verilerinin kamu yönetimi üzerindeki etkinliği üzerinde durdu. Azerbaycan tarafının teknik kapasitesine ve yüksek hassasiyetli izleme imkânlarına dair yapılan sunumların ardından, taraflar öncelikli alanlarda uydu hizmetlerinin entegrasyonuna yönelik somut projeler geliştirilmesi ve karşılıklı danışma sürecinin sürdürülmesi hususunda mutabık kaldı.

Kırgızistan-Türkiye Arasında Stratejik Enerji Ortaklığı ve Yeşil Enerji Koridoru Görüşmeleri

12 Aralık tarihinde, Kırgızistan ve Türkiye Enerji Bakanları İstanbul'da bir araya gelerek ikili iş birliğinin genişletilmesi ve büyük ölçekli enerji projelerinin hayata geçirilmesi konularını müzakere etti. Görüşme kapsamında, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üye ülkelerince yürütülen "Orta Asya – Azerbaycan (Hazar) Yeşil Enerji Koridoru" girişimine Kırgızistan'ın katılım süreci değerlendirildi.

Toplantıda ayrıca, toplam 1305 MW kurulu güce sahip olan "Suusamır-Kökömeren" ve "Kazarman" hidroelektrik santrallerinin inşası ile Kırgızistan'da kurulması planlanan bölgesel yeşil teknoloji merkezine dair teknik detaylar ele alındı. Kırgızistan Enerji Bakanı Talaybek İbrayev, ülkesinin yenilenebilir enerji kaynaklarındaki potansiyelini vurgulayarak kömür sektöründe iş birliği önerisinde bulundu; Türkiye Enerji Bakanı Alparslan Bayraktar ise lojistik süreçlerin ekonomik verimliliği şartıyla bu alanlardaki iş birliği olanaklarını değerlendirmeye hazır olduklarını bildirdi.

Macaristan–Kırgızistan Kalkınma Fonu’nun Sermaye Artırımı ve Stratejik Ortaklık Görüşmeleri

21 Aralık tarihinde, Kırgızistan heyetinin Macaristan’a gerçekleştirdiği çalışma ziyareti kapsamında, iki ülke arasındaki stratejik ortaklığın 2025 yılı sonuçları ve 2026 yılı iş birliği perspektifleri kapsamlı bir şekilde değerlendirildi.

Kırgızistan ile Macaristan yetkilileri arasında gerçekleştirilen görüşmede, Kırgızistan’da faaliyet gösteren Macar teşebbüslerini desteklemek amacıyla “Macaristan–Kırgızistan Kalkınma Fonu” sermayesinin 45 milyon dolara çıkarılmaya hazır olduğu beyan edildi. Söz konusu fonun, ekonominin çeşitli sektörlerinde planlanan ortak projelerin finansmanında temel bir mekanizma olarak kullanılması hususunda mutabık kalınırken, iki ülke arasındaki ticari hacmi artıracak yapısal adımlar üzerinde duruldu.

Kırgızistan Cumhurbaşkanlığı İdaresi 2025 Yılı Ekonomik ve İdari Faaliyet Sonuçlarını Açıkladı

29 Aralık tarihinde, Cumhurbaşkanlığı İdaresi personelinin katılımıyla gerçekleştirilen genel toplantıda, Bakanlar Kurulu Başkanı ve Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Adılbek Kasımaliev 2025 yılının stratejik çıktılarını kamuoyuyla paylaştı. Toplantıda yapılan sunumda, Kırgızistan'ın gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH) büyüme oranının %10 barajını aşarak küresel ölçekte ekonomik büyüme liderleri arasında yer aldığı vurgulandı. 2025 yılı sonu itibarıyla ülkenin GSYİH'sinin 1,8 trilyon som (20.5 milyar ABD doları) seviyesine ulaştığı, konsolide bütçenin tarihte ilk kez 1 trilyon som sınırını geçtiği ve milli bütçenin 34,3 milyar som (392,2 milyon ABD doları) fazla ile tamamlandığı kaydedildi.

Macaristan Cumhuriyeti

Aralık Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Türkiye ve Macaristan: Geliştirilmiş Stratejik Ortaklık

8 Aralık'ta Macaristan Başbakanı Victor Orban, Türkiye'yi ziyaret etti. İstanbul'da düzenlenen Türkiye-Macaristan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) 7. toplantısında, iki ülke arasındaki ilişkiler “Geliştirilmiş Stratejik Ortaklık” seviyesine çıkarıldı.

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan toplantıdan sonra iki ülke arası ticaretin 6 milyar dolara ulaştığını açıkladı. Sıradaki hedeflerinin 10 milyar dolara ulaşmak olduğunu da ayrıca belirtti.

7. YDSK'de bulunan Macaristan Dışişleri ve Dış Ticaret Bakanı Peter Szijjarto, Avrupa Gümrük Birliği'nde Türk iş insanlarına yönelik vize uygulamaları hakkında konuştu. Sistemin adaletsiz olduğunu ve Türk iş insanlarına kolaylıklar sağlanmasını savunduklarını belirtti.

Rus Gazı Türkiye'den Macaristan'a Aktarılacak

8 Aralık'ta yapılan 7. YDSK'da Orbán, Erdoğan ile Rus gazının Türk Akım üzerinden Macaristan'a kesintisiz ulaşması konusunda anlaştıklarını açıkladı. Macaristan'ın bu tutumu Avrupa Birliği (AB) ve NATO içinde eleştiri konusu olmaya devam ediyor.

Onur Yürüyüşüne Karşı AB’de İlk Kez Hapis Davası

10 Aralık Macaristan’da Budapeşte’de yapılan barışçıl Onur Yürüyüşü’nün organizatörlerinden LGBTİ+ hakları aktivisti ve öğretmen Géza Buzás-Hábel hakkında soruşturma başlatıldı.

Yürüyüş, Viktor Orbán hükümetinin “Onur Etkinlikleri”ni yasaklamasına rağmen yaklaşık 8 bin kişinin katılımıyla gerçekleşti. Savcılık, “yasaklı gösteri düzenlemek ve çağrı yapmak” suçlamasıyla dava açtı.

Buzás-Hábel üç yıla kadar hapis cezasıyla karşı karşıya. İnsan hakları örgütleri, bunun AB’de bir ilk olduğunu, tehlikeli bir emsal oluşturduğunu ve AB’nin değerleri açısından ciddi bir tehdit anlamına geldiğini belirtiyor.

Macaristan'da Çocuk İstismarı Skandalı

10 Aralık'ta Macaristan'da bir çocuk ıslahevinde ortaya çıkan istismar skandalına yönelik bir takım kararlar alındı. Devlete ait merkezde yıllar öncesine ait fiziksel şiddet görüntülerinin yayımlanmasının ardından savcılık yedi kişiyi gözaltına aldı. Eski merkez müdürü; fuhuş ağı kurma, kara para aklama ve insan ticareti şüphesiyle aylardır soruşturuluyor. Hükümet, skandalın ardından ülkedeki beş çocuk ıslah kurumunu doğrudan polis denetimine aldı. Başbakanlık Müsteşarı Gergely Gulyás, mevcut sosyal hizmetler yönetiminin bu suçları önlemede yetersiz kaldığını söyledi.

13 Aralık'ta Muhalefet lideri ve Tisza Partisi'nin adayı Péter Magyar, Orbán'ı istifaya çağırdı ve erken seçim talep etti. Bunun üzerine binlerce kişi “Çocukları Koruyun” sloganıyla Orbán'ın Budapeşte'deki ofisine yürüdü. Protestolar, Nisan'da yapılması beklenen ve Orbán'ın 15 yıllık iktidarını bitirebilecek seçimler öncesinde krizi daha da derinleştirdi.

PfE ve Erasmus Programı

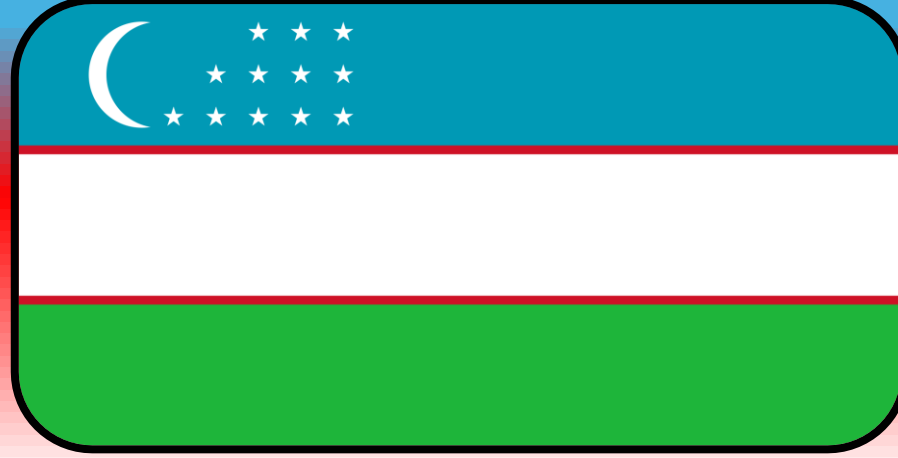
Avrupa Parlamentosu (AP) içindeki Patriots for Europe (Avrupa için Vatanseverler-PfE) grubu 18 Aralık'ta Brüksel'de toplandı. Toplantıda Macaristan Kültür ve İnovasyon Bakanı Balazs Hanko konuşma yaptı.

Konuşmasında birkaç yıldır AB'nin ve Erasmus programlarının pek çok Macar öğrenciyi, araştırmacıları ve kurumları dışladığını belirtti. Programa dahil edilmeyen öğrenci ve kurumları mağdur olarak nitelendirdi. Erasmus gibi programlardan Macarların dışlanması "siyasi şantaj" olduğunu da ekledi. PfE'nin AP'de bu duruma karşı bir blok olarak hareket edeceğini açıkladı.

Orban Ukrayna'ya AB Yardımını Kabul Etti

19 Aralık tarihinde yayınlanan habere göre, Orban; Macaristan, Çekya ve Slovakya'nın desteğinin dışında tutulması şartı ile Ukrayna'ya gönderilecek yardımı kabul etti. Ukrayna'ya askeri ve ekonomik ihtiyaçlar için verilecek olan yardım; AB destekli, faizsiz büyük bir kredi şeklinde gerçekleşecek. Gelişme, AB içinde siyasi bir uzlaşma olarak görülürken, Rusya'ya karşı “net bir mesaj” olarak yorumlandı.

Özbekistan Cumhuriyeti

Aralık Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Macaristan'ın "Akıllı Köy" Deneyimi Havast'ta Test Edilecek

5 Aralık'ta Macaristan Devlet Yönetimi ve Bölgesel Kalkınma Bakanı Tibor Navračić, Özbekistan'ın Sirderya valisi Erkin Turdimov ile toplantı düzenledi. Toplantıda, Macaristan'ın modern "Akıllı Köyler" projesi, Sirderya bölgesinin Havast ilçesinde pilot bir proje olarak uygulanmasına karar verildi. "Akıllı Köy" projesi ile Havas'ta modern bir altyapı, dijital hizmetler ve uygun bir iş ortamı oluşturmak amaçlandı. Havas bölgesinde 50 hektarlık bir alanda Özbekistan-Macaristan Teknoparkı kurulması, Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de girişimcilerin katılımıyla bir iş forumu düzenlemek ve yenilikçi yöntemlerin uygulanmasına yönelik ortak program hazırlamak amaçlar arasında gösterildi. Toplantının ardından taraflar arasında bir mutabakat zaptı imzalandı.

Özbekistan-ACWA Power İş Birliğinde Yeni Alanlar Belirlendi

5 Aralık'ta Özbekistan Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Saida Mirziyoyeva, enerji ve yatırım alanındaki en büyük ortaklardan biri olan "ACWA Power" şirketinin başkanı yönetim kurulu üyesi Muhammad Abunayan ile görüştü. Görüşme sırasında, ekonominin modern bir imaj kazanmasına, nüfusun yaşam kalitesinin ve fırsatlarının daha da iyileştirilmesine hizmet eden büyük girişimlerin uygulanması için hedefler oluşturuldu.

Şevket Mirziyoyev, Paraguay Cumhurbaşkanı ile Görüştü

11 Aralık'ta Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Taşkent'te Paraguay Devlet Başkanı Santiago Peña ile bir görüştü. Görüşmede, Özbekistan ile Paraguay arasındaki pratik iş birliğini daha da güçlendirme konuları ele alındı. Görüşmenin iki ülke arasındaki dostane ilişkileri geliştirmede yeni bir dönemin başlangıcını oluşturduğu vurgulandı. Ayrıca, karşılıklı ticaret hacminin artırılması, iş dünyası bağlantılarının geliştirilmesi, tarım, gıda ve kimya endüstrisi, dijitalleşme, turizm ve spor alanlarında ortak projelerin hayata geçirilmesine önem verildi.

Özbekistan Üzerinden Rus Gazı Geçışı için Anlaşma İmzalandı

16 Aralık'ta Özbekistan Uztransgaz Yönetim Kurulu Başkan Vekili Askar İsakov, Kazakistan QazaqGaz Yönetim Kurulu Başkanı Alibek Jamauov ile görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede, Kazakistan'ın QazaqGaz devlet şirketi ile Özbekistan'ın Uztransgaz firması, ülkelerin toprakları üzerinden gaz transitinin gerçekleştirilmesine yönelik resmi bir anlaşmaya varıldı. Anlaşma ile gaz taşımacılığı alanındaki iş birliğini derinleştirerek bölgesel enerji altyapısının güvenilirliğini artırılması amaçlandı.

Şevket Mirziyoyev Ticaret Engellerinin Kaldırılmasını Önerdi

22 Aralık tarihinde yayınlanan habere göre, Şevket Mirziyoyev Yüksek Avrasya Ekonomik Konseyi toplantısında önerilerde bulundu. Öneriler arasında, ticaret engellerinin kaldırılması, prosedürlerin basitleştirilmesi için yol haritası hazırlanması yer aldı. Ayrıca Mirziyoyev, altyapı ve yeşil projeler ile küçük ve orta ölçekli işletmeleri destekleme konularında Avrasya Kalkınma Bankası çerçevesinde bir plan hazırlanması gerektiğini vurguladı.

Japonya Özbekistan'a 12 Milyar Dolar Yatırım Yapacak

20 Aralık'ta Şevket Mirziyoyev ve Japonya Başbakanı Sanae Takaichi Tokyo'da bir araya geldi. Görüşme sırasında iki lider, karşılıklı yeni bir yatırım platformu oluşturma konusunda anlaşmaya vardı. Bu platform çerçevesinde toplam değeri 12 milyar ABD dolarını aşan ortak projelerin hayata geçirilmesi hedeflendi. Yeni platform, Japonya'dan gelen yatırımcılar için riskleri azaltarak Özbekistan pazarında yeşil enerji, sanayinin modernizasyonu ve ileri teknoloji alanlarındaki büyük girişimleri finanse etmek için bir "şemsiye" mekanizması oluşturulmasını öngörmektedir.

Özbekistan ve Suudi Arabistan Konsolosluk İş Birliğini Yeni Seviyeye Taşıyor

23 Aralık'ta Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da, Özbekistan Dışişleri Bakan Yardımcısı Olim Abdullayev ile Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı'nın konsolosluk işlerinden sorumlu yardımcısı İhab bin Muhammed Al-Najjar bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede, iş gücü göçü alanında iş birliğini derinleştirme, vatandaşların belgelerinin karşılıklı tanınması, Apostil sisteminin uygulanması ile göç ve konsolosluk hizmetlerinin dijitalleştirilmesi gibi alanlarda bilgi ve deneyim paylaşımı üzerine anlaşmalara varıldı.

Türkmenistan Cumhuriyeti

Aralık Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Türkmenistan'da Geleneksel Kore Tıbbı Eğitim Programı Düzenlendi

2 Aralık'ta Busan Ulusal Üniversitesi profesörleri, Türkmenistan'da yerel doktorların geleneksel Kore tıbbı alanındaki yeterliliklerini geliştirmeyi amaçlayan bir eğitim programı düzenledi. Türkmenistan Uluslararası Eğitim ve Bilim Merkezi'nde gerçekleştirilen programda, sağlık alanında uluslararası iş birliğini güçlendirme amaçlandı.

Eğitimde akupunktur, farmakoloji ve Kore tıbbı teorisi üzerine teorik dersler ile pratik gösteriler sunuldu. Daha önce Kore'de staj yapmış olan Türkmen uzmanlar, vaka analizleri yoluyla geleneksel yaklaşımların modern tıbbi teknolojilerle entegrasyonu ve klinik uygulamalar üzerine eğitim aldılar.

Program sonunda katılımcılara sertifikaları verildi. Bu eğitimle birlikte Türkmen hekimlerin modern ve geleneksel tedavi yöntemlerini içeren mesleki becerilerinin genişletilmesi sağlandı.

Türkmenistan'ın Avrasya Lojistik Stratejisi ve Orta Asya-Japonya Diyalogu

20 Aralık'ta düzenlenen Orta Asya-Japonya Diyalogu zirvesinde konuşan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov, Türkmenistan'ı Avrasya'nın kilit lojistik merkezi haline getirme stratejisini sundu. Ülkenin kapsayıcılık ilkesine bağlı kalarak küresel ulaştırma sistemleriyle uyumlu güzergahlar oluşturduğunu belirtti.

Türkmenbaşı Uluslararası Limanı, yeni havalimanları ve komşu ülkelere uzanan demir yolu projelerinin önemini vurgulayan Berdimuhamedov, “Adil ve kapsayıcı iş birliği ilkeleri geliştirme ihtiyacı bizi yönlendiriyor; yeni yönelimler mevcut olanları tamamlıyor” diyerek çok modlu altyapı yatırımlarına dikkat çekti.

Bu projelerle Avrupa, Orta Doğu ve Asya-Pasifik arasında istikrarlı ticari köprüler kurulması amaçlanıyor. Türkmenistan'ın, bölgeyi dünya ticaret yollarının merkezine taşıyacak stratejik altyapı yatırımlarına kararlılıkla devam edeceği vurgulandı.

Türkmenistan'ın Küresel Girişimleri, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nda Kabul Edildi

26 Aralık tarihli habere göre, Türkmenistan Dışişleri Bakanı Raşid Meredov, ülkesinin 2025 yılında uluslararası iş birliğinin siyasi ve hukuki zeminini önemli ölçüde güçlendirdiğini bildirdi. Türkmenistan'ın girişimiyle BM Genel Kurulu'nda oy birliğiyle kabul edilen kararlar, ülkenin küresel prestijinin ve stratejik vizyonunun bir yansıması olarak değerlendirildi.

15 Aralık 2025'te kabul edilen sürdürülebilir enerji bağlantısı ve 2026-2035 dönemini kapsayan “Sürdürülebilir Ulaşım On Yılı” kararlarının altı çizildi. Bu kararların sadece birer bildiri olmadığı, enerji ve lojistik sektörlerinde derinlemesine analizler ile özel çalışma gruplarının kurulması gibi somut adımları ve bölgesel-küresel düzeyde yeni bir iş birliği yapısını içerdiği belirtildi.

Sonuç olarak Türkmenistan, kabul edilen bu belgelerle uluslararası ulaşım ve enerji ağları için güvenilir bir yasal temel oluşturduğunu teyit etti.

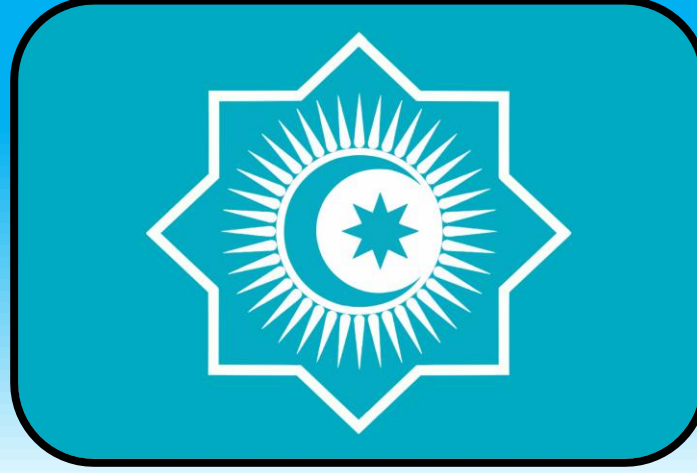
Semicenk Aşkabat'ta Türkmen Kaftanıyla Sahne Aldı

Aşkabat'taki Kış Sporları Kompleksi'nde 29 Aralık'ta, "Semicenk" adıyla tanınan Türk pop yıldızı Cenk Baş'ın konseri gerçekleştirildi. Yeni Yıl kutlamaları çerçevesinde düzenlenen yabancı sanatçı konserleri serisinin finali olan etkinlikte; “Düşer Aklıma”, “Yana Yana” ve “Herkes Gibisin” gibi sevilen parçalar seslendirildi.

Konserin en dikkat çekici anlarından biri, sanatçının Türkmenistan'ın geleneksel kıyafeti olan "Don" kaftanını giyerek sahneye çıkması oldu. Türkmenistan'ın misafirperverliğinden duyduğu memnuniyeti dile getiren Cenk Baş, ata vatanında bu özel kıyafetle sahne almanın kendisi için büyük bir onur olduğunu belirtti. Aşkabat'ta sahne alma imkanı sağlandığı için Türkmenistan Cumhurbaşkanı'na teşekkürlerini sunan sanatçı, seyircilerin coşkusunun kendisini yeniden burada konser vermeye teşvik ettiğini vurguladı.

Yabancı yıldızların katılımıyla düzenlenen bu tür etkinlikler, Türkmen halkının bayram ruhunu yükselterek yeni yıla büyük bir motivasyonla girilmesine katkı sağlıyor. Semicenk'in geleneksel kaftanıyla sergilediği performans ve aşk dolu eserleri, başkentteki kültürel yaşamın zenginliğini ve iki ülke arasındaki sarsılmaz bağları bir kez daha simgeledi.

Türk Devletleri Teşkilatı

Aralık Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Uluslararası Seçim Gözlem Heyetinin, Kırgız Cumhuriyeti Jogorku Keneşi (Parlamento) Erken Seçimlerini İzleme Faaliyetlerinin Sonuçları Açıkladı

TDT Uluslararası Seçim Gözlem Heyeti (SGH), 26–30 Kasım tarihlerinde Kırgız Cumhuriyeti Jogorku Keneşi (Parlamento) Erken Seçimlerini izleme faaliyetlerinde bulundu. Heyette Azerbaycan, Kazakistan, Türkiye ve Özbekistan’dan temsilciler bulundu.

1 Aralık’ta SGH yaptığı açıklamada Jogorku Keneşi (Parlamento) Erken Seçimlerinin şeffaf ve adil bir şekilde gerçekleştiğini belirtti. Bunun bölgedeki demokratik yönetişimin güçlendirilmesi açısından önemli bir adım olduğunu vurgulandı.

Türk Devletleri Satranç Birliğinin 1. Genel Kurulu Gaziantep'te Gerçekleştirildi

Uluslararası Satranç Federasyonu (FIDE) himayesinde, Türk Devletleri satranç federasyonlarının temsilcilerinin katılımıyla düzenlendi. Türk Devletleri Satranç Birliği'nin 1. Genel Kurulu ve Türk Dili Konuşan Ülkeler Satranç Şampiyonası, 13 Aralık'ta Gaziantep'te gerçekleştirildi.

Türk dünyasının dört bir yanından sporcuların bir araya geldiği organizasyon, katılımcı ülkeler arasında dostane rekabetin ve sportif iş birliğinin teşvik edilmesine katkı sağladı.

TDT, DOST Merkezlerini Ziyaret Etti

TDT Çalışma, İstihdam ve Sosyal Koruma Bakanları 1.Toplantısı çerçevesinde, TDT Genel Sekreteri Büyükelçi Kubanıçbek Ömüraliyev, Üye ve Gözlemci Devletlerin Çalışma, İstihdam ve Sosyal Korumadan sorumlu Heyet Başkanlarıyla birlikte, 5 Aralık tarihinde Bakü’de DOST 1 No’lu Merkez ile DOST Kapsayıcı Gelişim ve Yaratıcılık Merkezini ziyaret etti.

Heyetlerin faaliyetleri, sundukları hizmetler ve yenilikçi operasyon modeli tanıtıldı. *Bu model, Azerbaycan’ın sosyal hizmet sunumunda modern ve vatandaş odaklı yaklaşımını yansıtmaktadır. DOST 1 No’lu Merkez; istihdam desteği, sosyal koruma hizmetleri, engellilik değerlendirmesi, emeklilik işlemleri, sosyal sigorta hizmetleri ile danışmanlık ve destek mekanizmaları dâhil olmak üzere 160’tan fazla sosyal hizmet türünü tek bir çatı altında sunan bir tek durak modelidir.*

15 Aralık Dünya Türk Dilleri Ailesi Günü Kutlandı

UNESCO tarafından 2025 yılında resmî olarak ilan edilen Dünya Türk Dilleri Ailesi Günü dolayısıyla Türk Dünyası Gençlik ve Eğitim Forumu 15 Aralık Taşkent'te düzenlendi. Forum, Özbekistan Cumhurbaşkanı'nın girişimiyle kurulan Uluslararası Türk Devletleri Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Etkinlik; kamu kurumları, akademik ve bilimsel çevreler, düşünce kuruluşları, diplomatik misyon temsilcileri ve gençlerden oluşan 150'nin üzerinde katılımcıyı bir araya getirdi. Forum kapsamında, Türk devletleri arasında sürdürülebilir kalkınma, stratejik iş birliği ve gençliğin entegrasyon sürecindeki rolü başlıklarında iki panel düzenlendi.

15 December
World Turkic Language Family Day

strength / power

- Azərbaycanca: güc
- Қазақша: күш
- Кыргызча: күч
- Türkçe: güç
- O'zbekcha: kuch

TDT: Görüşmeler

15 Aralık tarihinde Ömüraliyev, Washington D.C.'de Heritage Foundation ev sahipliğinde düzenlenen “Orta Asya’dan Karadeniz’e Türk Dünyasının Geleceği” başlıklı çalıştayda konuşma yaptı. Daha sonra Üye ve Gözlemci Ülkelerin Büyükelçileriyle bir araya geldi.

15-16 Aralık tarihlerinde Washington DC’de büyükelçilerin yanı sıra Amerikan heyetinde bulunan diplomatlarla da görüştü. Görüşmeler kapsamında TDT’nin hükümetlerarası ve sonuç odaklı bir örgüte dönüştüğünü altını çizdi. Yaptığı konuşmada TDT’nin enerji ve stratejik anlaşmalar konusunda ABD ile iş birliğinin önemini altını çizdi.

Genel Sekreter, Kaliforniya'daki İpek Yolu İnovasyon Merkezini Ziyaret Etti

Ömüraliyev, 20 Aralık tarihinde Kaliforniya'da bulunan İpek Yolu İnovasyon Merkezi'ni ziyaret ederek Merkezin Kurucusu ve İcra Kurulu Başkanı Aset Abdualiyev ile görüşme gerçekleştirdi. Ziyaret kapsamında Ömüraliyev'e, merkezin kurumsal yapısı, faaliyet alanları ve amiral gemisi niteliğindeki girişimleri hakkında bilgi sunuldu.

Görüşmede, girişim hızlandırma programları, inovasyon destek mekanizmaları ve ekosistem geliştirme faaliyetleri çerçevesinde orta ve uzun vadeli iş birliği ve gelişim perspektifleri ele alındı.

Sakarya Üniversitesi

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi

Ülke Araştırmacıları

Azerbaycan

**Emir
Yılmaz**

Kazakistan

**Aslı Nur
Halil**

Kırgızistan

**Erdem
Yılmaz**

KKTC

**Emir
Karakoç**

Macaristan

**Muhammed
Çağrı
Turhan**

Özbekistan

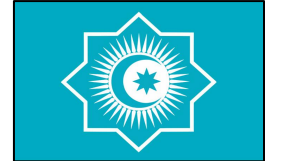
**Gizem Özen
&
Nurmuhammed
Rustemov**

Türkmenistan

**Merve
Albayrak
&
Merve
Boyun**

TDT

**Zişan
Demirkan
&
Hatice
Çoban**

Yararlanılan Kaynaklar:

- 525.az
- avim.ogr.tr
- edition.cnn.com
- hungarytoday.hu
- miniszterelnok.hu
- tr.euronews.com
- trthaber.com
- turkkon.org
- <https://24.kg/kyrgyzcha/>
- <https://24.kz/kz/zha-aly-tar>
- <https://egemen.kz/>
- <https://kg.akipress.org/>
- <https://haberkibris.com/>
- <https://en.apa.az/>
- <https://qazinform.com/>
- <https://kun.uz/>
- <https://www.iqair.com/>
- <https://turkmenportal.com>
- <https://tr.wikipedia.org/>
- <https://www.aa.com.tr/tr>
- <https://www.azattyk.org/news>
- <https://www.bbc.com/kyrgyz>
- <https://www.election.gov.kz/>
- <https://www.kibrispostasi.com/>
- <https://www.kibrisgazetesi.com/>
- <https://www.trtavaz.com.tr/canli-izle>
- <https://qha.com.tr/>
- <https://xabardor.uz/uz/>
- <https://tmrl.gov.tm/tk/news>
- <https://www.sondakika.com>
- <https://www.milatgazetesi.com/>
- <https://tr.kabar.kg/>
- <https://abouthungary.hu/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Yararlanılan Kaynaklar:

- <https://www.kazakistan.kz>
- <https://www.uzdaily.uz/ru>
- <https://www.yeniduzen.com>
- <https://www.ombudsman.gov.tr/>
- <https://www.kktcb.org/tr>
- <https://www.sozcu.com.tr/>
- <https://www.mfa.gov.tr/>
- <https://www.mynet.com/>
- <https://www.trthaber.com/>
- <https://www.atavatan-turkmenistan.>
- <https://tdh.gov.tm/tk>
- <https://www.azathabar.com/z/2246>
- <https://www.trt.net.tr/turkmen/dunya>
- <https://www.voaturkce.com/>
- <https://www.azattyk.org/>
- <https://www.eunews.it/>
- <https://www.hungarianconservative.com/>
- <https://www.turkmenhabar.com/>
- <https://jeyhun.news/>
- <https://www.mfa.gov.tm/tk/news>
- <https://caa.gov.tm/>
- <https://turkmenistan.gov.tm/tk>
- <https://www.sondakika.com/>
- <https://www.turkmenturkbank.com>
- <https://orient.tm/tm>
- <https://business.com.tm/tr/>
- <https://www.ntv.com.tr/>
- <https://www.washingtonpost.com/>
- <https://turkmentv.gov.tm/>
- <https://business.com.tm/>
- <https://metbugat.gov.tm/>
- <https://magyarnemzet.hu/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.